

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
_____ А.М. Ломакович
_____ 2021 р.

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
з теорії та методики фізичного виховання
для вступу на навчання на І курс
за скороченим терміном навчання,
рівень вищої освіти «бакалавр»,
спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура)
денна, заочна форми навчання

на основі ОКР «молодший спеціаліст»

Розглянуто і схвалено
на засіданні кафедри
теорії та методики фізичного виховання
Протокол №15 від 25. 03. 2021 р.

Завідувач кафедри _____ В.А. Голуб

Кременець, 2021

Пояснювальна записка

Теорія фізичного виховання є синтезуюча наука, предметом пізнання якої є людина у процесі її соціальної інтеграції з метою фізичного і духовного вдосконалення та підвищення соціальної активності. Вона розробляє лише ті закономірності, які є однаковими для всієї багатогранної практики фізичного виховання і поширюються на всі основні напрямки та вікові ланки системи фізичного виховання.

Для вирішення завдань фізичного виховання на основі теорії будується методика навчально-виховної роботи з фізичного виховання. Залежно від віку і статі тих, хто займається, характеру і напрямку вирішуваних у навчально-виховному процесі завдань, у методиці фізичного виховання виділяють: методику навчання руховим діям, методику виховання певних фізичних якостей людини, методику фізичного виховання дітей дошкільного, молодшого, середнього і старшого шкільного віку.

Метою програми вступного фахового випробування для освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр є моніторинг у студентів знань і умінь, необхідних для успішної практичної діяльності з фізичного виховання, практичних навичок, проведення занять з різними віковими групами учнів, впровадження здорового способу життя і раціональної організації вільного часу різних верств населення згідно з Законом України „Про фізичну культуру і спорт”.

Дана програма складена на основі змісту державного стандарту підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

На вступному фаховому випробуванні до абітурієнтів ставляться вимоги виявити знання про:

1. Основні поняття теорії фізичного виховання;
2. Національну систему фізичного виховання;
3. Зміст, завдання, мету та умови функціонування національної системи фізичного виховання;
4. Засоби фізичного виховання для збереження і зміцнення здоров'я школярів;
5. Загальні основи навчання фізичних вправ і методику вдосконалення фізичних якостей;
6. Мету і завдання фізичного виховання школярів;
7. Форми, зміст і організацію проведення занять;
8. Організацію і управління навчальним процесом;
9. Контроль і оцінку ходу навчального процесу;
10. Позакласні і позашкільні форми занять фізичними вправами;
11. Технологію планування навчального процесу.
12. Реалізацію методичних принципів фізичного виховання, адекватно застосовувати ефективні засоби, методи і методичні прийоми навчання, з метою збереження і зміцнення здоров'я тих, що займаються;
13. Методику правильно будувати, проводити і аналізувати уроки та інші форми організації фізичного виховання;
14. Планування і контроль у навчальні і позашкільні роботи з фізичного виховання в школі;
15. Реалізацію міжпредметних зв'язків в процесі фізичного виховання;
16. Проведення міжпредметних досліджень у фізичному вихованні школярів;
17. Ведення пропаганди здорового способу життя серед учнів, вчителів, батьків.

У програмі подано перелік основних тем та питань, список рекомендованої літератури для самостійної підготовки до вступного (фахового випробування). Зміст програми підготовки розрахований для проведення вступного фахового випробування у формі тестів.

Орієнтовний перелік тем та питань до фахового вступного випробування

1. Теорія і методика фізичного виховання як наукова і навчальна дисципліна
2. Позакласні заняття фізичними вправами. Організація і проведення Днів здоров'я, фізкультурних свят та спортивних вечорів для учнівської молоді.
3. Основи Української національної системи фізичного виховання.
4. Диференційоване фізичне виховання. Методика оцінки знань, умінь і навичок з фізичної культури
5. Характеристика основних понять теорії фізичного виховання: "фізична культура", "фізичне виховання", "спорт"
6. Підготовка учнів до самостійної роботи з фізичного виховання. Домашні завдання .
7. Мета та завдання фізичного виховання на сучасному етапі
8. Фізичне виховання учнів поза школою. Завдання і організація позашкільної роботи. Організаційно-методичні основи фізичного виховання дітей в сім'ї
9. Характеристика організаційних основ національної системи фізичного виховання. Нормативно-законодавчі та програмові основи системи фізичного виховання
10. Учитель фізичної культури – організатор здорового способу життя. Педагогічні функції, уміння та техніка вчителя фізичного виховання
11. Характеристика фізичних вправ як основного засобу фізичного виховання дошкільного та шкільного віку. Класифікація фізичних вправ
12. Загальні основи навчання та розвитку дітей дошкільного віку у процесі фізичного виховання
13. Характеристика загальних та методичних принципів фізичного виховання
14. Вікові особливості фізичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку. Фізичне виховання дітей раннього віку
15. Особливості методики навчання техніці фізичних вправ школярів. Характеристики рухів.
16. Завдання і методичні особливості фізичного виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.
17. Природні та гігієнічні фактори як засоби фізичного виховання
18. Зміст та методика проведення занять з фізичної культури з дітьми дошкільного віку
19. Характеристика методів розвитку рухових якостей у фізичному вихованні
20. Розвиток рухових якостей у дітей дошкільного віку
21. Характеристика методів навчання та розвитку рухових якостей у фізичному вихованні
22. Зміст та особливості методики навчання рухів дітей дошкільного віку
23. Рухові дії як предмет навчання. Педагогічне та біологічне обґрунтування структури навчання руховим діям
24. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня дитячого дошкільного закладу.
25. Характеристика етапів ознайомлення та початкового розучування, поглибленого розучування, закріплення і удосконалення рухової дії
26. Планування та контроль роботи з фізичного виховання в дошкільному закладі
27. Загальна характеристика фізичних якостей людини та методика їх удосконалення.
28. Характеристика навчальної програми з фізичної культури учнів ЗОШ
29. Причини виникнення помилок у процесі навчання руховим діям. Способи їх попередження та виправлення
30. Організація та керівництво системою фізичного виховання в дошкільному закладі
31. Основи методики розвитку сили як рухової якості. Засоби і методи розвитку сили.
32. Завдання і методичні особливості фізичного виховання учнів середнього шкільного віку.
33. Основи методики розвитку швидкості. Засоби й методи розвитку швидкості.
34. Завдання і методичні особливості фізичного виховання учнів старшого шкільного віку.
35. Основи методики вдосконалення спритності. Засоби та методи розвитку спритності.

36. Стан та проблеми ФВ учнів в українській національній школі
37. Основи методики розвитку витривалості. Засоби та методи розвитку витривалості.
38. Особливості фізичного виховання школярів з ослабленим здоров'ям.
39. Основи методики розвитку гнучкості. Засоби та методи розвитку гнучкості.
40. Особливості методики розвитку рухових якостей у школярів молодшого, середнього і старшого шкільного віку
41. Форми побудови занять фізичними вправами. Значення різноманітності форм занять у фізичному вихованні
42. Цілеспрямоване формування особистості в процесі фізичного виховання
43. Планування роботи з фізичного виховання в школі. Основні документи планування.
44. Підготовка і проведення уроку ФК
45. Педагогічна оцінка уроку фізичної культури як спосіб підвищення його ефективності.
46. Урок як основна форма фізичного виховання школярів. Типи уроків.
47. Контроль у процесі фізичного виховання школярів. Основні документи обліку.
48. Особливості змісту і методики проведення уроків фізичної культури зі школярами різного віку
49. Завдання та методика проведення фізкультурно-оздоровчих заходів у режимі навчального дня школи
50. Форми фізичного виховання протягом навчального дня.

Методичні рекомендації з підготовки до вступного фахового випробування

Загальні основи теорії фізичного виховання

1. Теорія фізичного виховання як навчальна і наукова дисципліна. Предмет теорії фізичного виховання і її місце в системі наукових знань. Об'єкт і предмет навчання. Джерела виникнення і розвитку теорії фізичного виховання. Вихідні поняття теорії фізичного виховання: фізичний розвиток, фізичне здоров'я, спорт.

2. Система фізичного виховання. Розвинені і елементарні системи фізичного виховання. Основи української національної системи фізичного виховання: теологічні основи, науково-методичні; правові, програмні та нормативні основи; організаційні основи. Умови функціонування системи фізичного виховання. Мета системи фізичного виховання. Основні завдання фізичного виховання: освітні, оздоровчі, виховні.

3. Засоби фізичного виховання. Поняття про засоби фізичного виховання. Фактори, які визначають вплив фізичних вправ на організм людини. Зміст форма і класифікація фізичних вправ. Природні сили і гігієнічні фактори як засоби фізичного виховання. Поняття про техніку фізичних вправ та її характеристика. Кінетичні, динамічні, ритмічні та якісні характеристики. Класифікація фізичних вправ.

4. Принципи побудови процесу фізичного виховання. Принцип свідомості й активності. Формування стійкого інтересу до мети і завдань занять. Мотивація навчальної діяльності. Мотивування, стимулювання навчальної діяльності учнів. Самоаналіз дій учнів. Виховання в учнів творчого ставлення до занять.

Принцип наочності. Пряма і опосередкована наочність.

Принцип доступності й індивідуалізації. Диференційоване навчання. Визначення міри доступного. Розвиваюче навчання.

Принцип систематичності. Систематизація навчального матеріалу. Регулярність занять, Чергування навантажень і відпочинку. Дидактичні правила навчання.

Принцип міцності і прогресування. Кількість повторень вправ. Варіативність виконання вправ. Форми підвищення вимог.

5. Методи фізичного виховання. Вихідні поняття: метод, методичний прийом, методика, методичний підхід, методичний напрямок. Сучасні уявлення про класифікацію методів і загальні вимоги до їх вибору. Практичні методи, метод використання слова. Метод демонстрації. Методичні прийоми вправлення. Методи тренування. Засоби навчання.

Основні методики вдосконалення фізичних якостей

6. Загальні основи розвитку рухових якостей. Загальна характеристика фізичних якостей.. Прояв фізичних якостей у руховій діяльності людини. Термін „фізичні якості”. „Перенос фізичних якостей”. Обсяг та інтенсивність навантаження. Інтервал і характер відпочинку. Адаптація організму до фізичних навантажень.

7. Характеристика силових здібностей та методика їх розвитку. Різновиди роботи м'язів. Абсолютна і відносна сила. Швидка сила. Вибухова сила. Фактори що зумовлюють силові можливості людини. Засоби вдосконалення сили. Методика розвитку максимальної сили. Методика розвитку швидкої сили. Контроль силових здібностей.

8. Характеристика швидкісних здібностей та методика розвитку. Поняття „швидкісні здібності”. Рухова реакція. Фактори, що зумовлюють прояв прудкості. Засоби і методи вдосконалення прудкості. Швидкісний бар'єр. Контроль швидкісних здібностей.

9. Характеристика витривалості та методика розвитку. Витривалість як фізична якість. Види витривалості. Чинники, що обумовлюють прояв витривалості. Засоби і методи розвитку витривалості. Контроль витривалості.

10. Характеристика гнучкості та методика розвитку. Поняття: „гнучкість”, „рухливість”. Активна і пасивна гнучкість. Запис гнучкості. Фактори від яких залежить прояв гнучкості. Засоби удосконалення гнучкості. Методика розвитку гнучкості. Контроль гнучкості.

11. Характеристика координаційних здібностей та методика розвитку. Фактори, що визначають спритність. Координаційні здібності. Загальні основи методики удосконалення спритності. Контроль спритності.

Навчання руховим діям

12. Загальна характеристика навчання руховим діями. Механізм вивчення фізичних вправ. Рухові уміння і навички. Уміння вищого порядку. Фази формування рухової навички.

13. Структура процесу навчання руховим діям. Початковий етап навчання руховим діям. Характеристика початкового етапу навчання руховим діямб мета, задачі, алгоритм створення уяви про рухові дії. Помилки при виконанні фізичних вправ та шляхи їх усунення. Нормування навантаження і відпочинку.

14. Етап поглибленого навчання та вдосконалення рухових дій. Мета, задачі етапу поглибленого навчання. Методика навчання. Мета, задачі та особливості етапу закріплення рухової дії. Методика навчання на етапі вдосконалення рухової дії.

Форми організації занять в фізичному вихованні

15. Загальна характеристика форм організації занять в фізичному вихованні. Форма, зміст, система занять. Теоретичне обґрунтування структури занять в фізичному вихованні: фази змін працездатності людини при виконанні фізичних вправ. Основні аспекти побудови занять в фізичному вихованні. Класифікація форм занять фізичними вправами.

16. Урок – основна форма занять в фізичному вихованні. Характеристика занять неурочного типу. Характерні риси, зміст і побудова уроку. Завдання уроку. Організація діяльності учнів на уроці. Підготовка і проведення уроку. Дозування навантаження. Оцінка діяльності учнів на уроках. Різновиди шкільних уроків фізичної культури. Вимоги до уроку. Педагогічна оцінка (аналіз) уроку фізичної культури. Загальна характеристика форм фізичного виховання протягом навчального дня. Позакласні заняття фізичними вправами. Фізичне виховання учнів поза школою.

Управління процесом фізичного виховання

17. Методика планування навчальної роботи з фізичного виховання в загальноосвітній школі. Технологія планування та його функції. Документи планування. Контроль навчального процесу. Самоконтроль у фізичному вихованні.

18. Підготовка учнів до самостійних занять фізичними вправами. Види самостійних занять і їх загальна характеристика. Виховання інтересу до занять. Озброєння вмінь і навичок працювати самостійно. Шляхи залучення учнів до самостійних занять.

19. Учитель фізичної культури – організатор розумового способу життя. Учитель і учні як суб'єкти процесу фізичного виховання. Педагогічні функції, уміння та техніка вчителя. Просвітницька діяльність у системі фізичного виховання школярів. Підготовка фізкультурного активу. Створення матеріальної бази та боротьба проти травматизму в школі. Роль педагогічного колективу у розв'язанні завдань фізичного виховання учнів. Учитель фізичної культури як дослідник.

Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей дошкільного та шкільного віку

20. Основи методики фізичного виховання дітей дошкільного віку. Спрямованість використання фізичної культури в державній системі фізичного виховання. Вікова періодизація дітей. Чинники, які впливають на стан немовля. Особливості різних вікових періодів дошкільнят. Зміст та методика фізкультурно-оздоровчих занять з дітьми перед дошкільного віку: режим дня, основні форми фізичного виховання дітей від народження до 3 років. Зміст і методика фізично-оздоровчих занять з дітьми дошкільного віку. Лікарсько педагогічний контроль в заняттях з дошкільнятами. Задачі фізкультурно-оздоровчих занять. Особливості методики розвитку рухових якостей.

21. Основи методики фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку організму у молодшому шкільному віці. Задачі фізичного виховання і засоби їх вирішення. Особливості методики навчання руховим діям та розвитку рухових якостей. Роль вчителя на уроці фізичної культури.

22. Основи методики фізичного виховання дітей середнього шкільного віку. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку організму у середньому шкільному віці. Задачі фізичного виховання і засоби їх вирішення. Особливості методики навчання руховим діям та розвитку рухових якостей. Роль вчителя на уроці фізичної культури.

23. Основи методики фізичного виховання дітей старшого шкільного віку. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку організму у старшому шкільному віці. Задачі фізичного виховання і засоби їх вирішення. Особливості методики навчання руховим діям та розвитку рухових якостей. Роль вчителя на уроці фізичної культури.

24. Фізичне виховання дітей з ослабленим здоров'ям. Особливості фізичного розвитку дітей, які часто хворіють. Фізичний стан дітей. Особливості засобів змісту та методика фізичного виховання дітей з ослабленим здоров'ям. Педагогічний контроль в процесі занять.

ЛІТЕРАТУРА

1. Апанасенко Г. Л. Физическое развитие детей и подростков / Геннадий Леонидович Апанасенко. — К. : Здоровье, 1985. — 234 с.
2. Ареф'єв В. Г. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту) : навчальний посібник для студентів навчальних закладів II–IV рівня акредитації / В. Г. Ареф'єв, Г. А. Єдинак. — 3-тє вид., переробл. і доповн. — Кам'янець-Подільський : Буйницький О. А., 2007. — 248 с.
3. Ареф'єв В. Г. Фізична культура в школі : навчальний посібник для студентів навчальних закладів 2–4 рівня акредитації / В. Г. Ареф'єв, Г. А. Єдинак. — 2-ге видання, переробл. і доповн. — Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2001. — 384 с.
4. Ареф'єв В. Г. Фізичне виховання в школі / В. Г. Ареф'єв, В. В. Столітенко. — К. : Інститут змісту і методів навчання, 1997. — 152 с.
5. Ареф'єв В. Г. Фізична культура в школі : навчальний посібник для студентів навчальних закладів II–IV рівня акредитації / В. Г. Ареф'єв, Г. А. Єдинак. — 2-ге видання, перероб. і доповн. — Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2001. — 384 с.
6. Ашмарин Б. М. Методика педагогических исследований в физическом воспитании / Ашмарин Б. М. — Л. : ЛГПИ им. А. И. Герцена, 1973. — 142 с.
7. Баранчукова Г. А. Формирование навыков коллективной работы у учащихся начальных классов на уроках физической культуры / Г. А. Баранчукова // Тезисы 1-й Всесоюзной конференции «Физическое воспитание и школьная гигиена». — М. : [Б. в.], 1978. — С. 4—5.
8. Бельський О. М. Параметри фізичних навантажень під час розвитку рухових якостей у школярів 10-12 років / О. М. Бельський // Матеріали 2-ї всеукраїнської науково-практичної конференції. — К. ; Луцьк : Вежа, 1996. — С. 355—359.
9. Бенедь С. П. Рівень фізичної підготовленості учнів молодшого шкільного віку шкіл нового типу / С. П. Бенедь // 4-та Міжнародна науково-практична конференція «Фізична культура, спорт та здоров'я нації». — Вінниця : [Б. в.], 2001. — С. 339—342.
10. Бех І. Д. Виховання особистості. Книга друга : Особистісно-орієнтований підхід : науково-практичні засади / Іван Дмитрович Бех. — К. : Либідь, 2003. — 341 с.
11. Бех І. Д. Виховання особистості. Книга перша : Особистісно-орієнтований підхід : теоретико-технологічні засади / Іван Дмитрович Бех. — К. : Либідь, 2003. — 278 с.
12. Богданов Г. П. Физические нагрузки для развития выносливости и быстроты в беге / Г. П. Богданов // Физическая культура в школе. — 1977. — № 8. — С. 15—21.
13. Боришевський М. Й. Духовні цінності в становленні особистості громадянина / М. Й. Боришевський // Педагогіка і психологія. — 1997. — № 1. — С. 144—150.
14. Вільчковський Е. С. Навчальна робота з фізичної культури в 1-3 класах / Вільчковський Е. С., Козленко М. П., Цвек С. Ф. — К. : Рад. школа, 1978. — 223 с.
15. Власнюк О. О. Науково-педагогічні основи організації самостійних занять фізичними вправами дітей молодшого шкільного віку. Автореф. ... кан. наук з фіз. виховання і спорту., Львів, 2006. — 20 с.
16. Волков Л. В. Методика виховання фізичних здібностей учнів / Волков Л. В. — К. : Рад.

- школа, 1980. — 102 с.
17. Волков Л. В. Методические основы функционирования системы физического воспитания детей, подростков, юношей / Л. В. Волков // Міжнародна науково-практична конференція «Фізична культура, спорт та здоров'я нації». — Вінниця : [Б. в.], 1994. — С. 16—18.
  18. Волков Л. В. Физическое воспитание учащихся / Леонид Викторович Волков. — К. : Рад. школа, 1988. — 184 с.
  19. Волков Л. В. Теория и методика детского и юношеского спорта : учебник для студ. вузов физ. культуры и фак. физ. воспитания вузов / Леонид Викторович Волков. — К. : Олимпийская литература, 2002. — 296 с.
  20. Волков Л. Молодший шкільний вік : виховна спрямованість занять фізичною культурою і спортом / Л. Волков, В. Голуб, П. Коханець; за ред. Л. Волкова. — К. : Освіта України, 2008. — 120 с.
  21. Годик М. А. Спортивная метрология / Годик М. А. — М. : Физкультура и спорт, 1988. — 192 с.
  22. Городниченко Э. А. Возрастные изменения статической выносливости и силы разных групп мышц у школьников 8-17 лет / Э. А. Городниченко // Развитие двигательных качеств школьников. — М. : Просвещение, 1967. — С. 48—81.
  23. Грехнев В. С. Культура педагогического общения : кн. для учителя / Вадим Сергеевич Грехнев. — М. : Просвещение, 1990. — 142 с. — (Мастерство учителя : идеи, советы, предложения).
  24. Державна національна програма „Освіта” („Україна ХХІ століття”). — К. : Веселка, 1994. — 62 с.
  25. Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. — 1996. — № 9. — С. 9—15.
  26. Державні вимоги до системи фізичного виховання дітей, учнівської і студентської молоді // Фізичне виховання в школі. — 1999. — № 3. — С. 29—32.
  27. Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України / [за ред. Зубалія М. Д.]. — 2-ге вид., переробл. і доповн. — К. : [Б. в.], 1997. — 36 с.
  28. Державні тести і нормативи, оцінки фізичної підготовленості населення України. — К. : [Б. в.], 1996. — 31 с.
  29. Деркач А. А. Педагогика и психология деятельности организатора детского спорта / А. А. Деркач, А. А. Исаев. — М. : Просвещение, 1985. — 335 с.
  30. Дорохов Р. Н. Возрастная динамика скоростно-силовых возможностей детей и подростков обоего пола / Р. Н. Дорохов, Г. А. Кравцов // Медицина, подросток и спорт : сб. науч. трудов / [под ред. Дорохова Р. Н., Бахраха И. И.]. — Смоленск : [Б. в.], 1975. — С. 3—9.
  31. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність : підручник для пед. вузів / [І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос, О. Г. Самещенко, В. А. Семиченко ; І. А. Зязюн (ред.)]. — К. : Вища школа, 1997. — 349 с.
  32. Ильина М. Н. Проявление выносливости и ее компонентов при выполнении различных физических упражнений / М. Н. Ильина // Психофизиология спортивных и трудовых способностей человека : [сб. науч. работ / ред. : Е. П. Ильин, Г. Г. Илларионов]. — Л. : [Б. в.], 1974. — 334 с.
  33. Калинин Л. А. Учет региональных особенностей при формировании программ физкультурно-оздоровительных занятий школьников / Л. А. Калинин, Е. В. Кузмичева // 2-га Міжнародна науково-практична конференція «Фізична культура, спорт та здоров'я нації». — Вінниця : [Б. в.], 1996.— Ч. 2. — 2006. — С. 42—44.
  34. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання : навч. посібник для студ. пед. навч. закладів / Світлана Григорівна Карпенчук. — К. : Вища шк., 1997. — 304 с.
  35. Киричук О. В. Теорія і методика психолого-педагогічного проектування виховного процесу в школі : навчально-методичний посібник / Олександр Васильович Киричук.

- К. : Науковий світ, 2001. — 182 с.
36. Комплексна програма з фізичної культури для учнів загальноосвітніх шкіл південного регіону України / Л. П. Сергієнко, О. П. Фальков, О. М. Овчарек). — Херсон : Наддніпрянська правда, 1997. — 120 с.
  37. Комплексні програми середньої загальноосвітньої школи : Фізична культура 1-11 класи. — К. : [Б. в.], 1993. — 53 с.
  38. Концепція фізичного виховання в системі освіти України : офіційні документи // Фізичне виховання в школі. — 1998. — № 2. — С. 2—7.
  39. Круцевич Т. Ю. Методы исследования индивидуального здоровья детей и подростков в процессе физического воспитания / Татьяна Юрьевна Круцевич. — К. : Олимпийская литература, 1999. — 231 с.
  40. Круцевич Т. Ю. Научные исследования в массовой физической культуре / Татьяна Юрьевна Круцевич. — К. : Здоровья, 1985. — 120 с.
  41. Круцевич Т. Ю. Управление физическим состоянием подростков в системе физического воспитания : автореф. дис. на соискание ученой степени докт. наук по физическому воспитанию и спорту : спец. 24.00.02 „Физическая культура, физическое воспитание разных групп населения” / Т. Ю. Круцевич. — К., 2000. — 44 с.
  42. Куц А. С. Модельные показатели физического развития и физической подготовленности населения Центральной Украины / Александр Сергеевич Куц. — К. : Искра, 1993. — 256 с.
  43. Куц О. С. Історико-методологічний аналіз впровадження тестового контролю і оцінки фізичного стану населення / О. С. Куц, В. М. Стефанишин // 4-та Міжнародна науково-практична конференція «Фізична культура, спорт та здоров'я нації». — Вінниця : [Б. в.], 2001. — С. 33—36.
  44. Линець М. М. Основи методики розвитку рухових якостей / Михайло Михайлович Линець. — Л. : Штабар, 1997. — 207 с.
  45. Лях В. И. Координационные способности школьников / Лях В. И. — Минск : Полымя, 1989. — 160 с.
  46. Использование подвижных игр-тестов для оценки ловкости детей 7-17 лет / Лях В. И., Козлов В. П., Максимюк В. О. и др. // Тезисы 1-й Всесоюзной конференции «Физическое воспитание и школьная гигиена». — М. : [Б. в.], 1978. — С. 36—38.
  47. Мазур Л. Філософія освіти та перспективи розвитку фізичного виховання в Українській школі / Л. Мазур, Н. Новікова, Ю. Панченко // 4-та Міжнародна науково-практична конференція «Фізична культура, спорт та здоров'я нації». — Вінниця: [Б. в.], 2001. — С. 377—375.
  48. Максименко А. М. Теория и методика физической культуры : учебн. для студентов высш. учеб. заведений / Максименко А. М. — М. : Физическая культура, 2005. — 532 с.
  49. Маркова М. А. Мотивация учения и ее воспитание у школьников / Маркова М. А. — М. : Педагогика, 1984. — 64 с.
  50. Матвеев Л. П. Теория и методика физической культуры / Матвеев Л. П. — М. : Физкультура и спорт, 1991. — 543 с.
  51. Матвеев Л. П. Теория и методика физической культуры / Матвеев Л. П. — М. : Физкультура и спорт, 1991. — 543 с.
  52. Минаев Б. Н. Основы методики физического воспитания школьников / Б. Н. Минаев, Б. М. Шиян. — М. : Просвещение, 1989. — 222 с.
  53. Москаленко Н.В. Фізичне виховання молодших школярів: монографія / Н.В. Москаленко. — Дніпропетровськ: Інновація, 2007р. — 254с.
  54. Новікова Н. І. Виховувати національну самосвідомість / Н. І. Новікова // Рад. школа. — 1991. — № 4. — С.
  55. Теория и методика физического воспитания : учебник для студ. вузов физ. воспитания и спорта : В 2 т. / Т. Ю. Круцевич (ред.) — К. : Олимпийская литература, 2003. — Т. 1 :

- Общие основы теории и методики физического воспитания. — 2003. — 424 с.
56. Олійник М. О. Правові основи організації та управління фізичною культурою, спортом і туризмом в Україні : навчальний посібник / М. О. Олійник, А. П. Скрипник. — 3-те вид., переробл. та доповн. — Харків : ХадДФК, 2000. — 292 с.
57. Определение физической подготовленности школьников / под ред. Б. В. Сермеева. — М. : Просвещение, 1973. — 102 с.
58. Основы педагогического мастерства : уч. пособие / И. А. Зязюн, И. Ф. Кривонос, Н. Н. Тарасевич и др. ; под общ. ред. И. А. Зязюна. — М. : Просвещение, 1989. — 302 с.
59. Основи теорії і методики фізичного виховання / за ред. М. Є. Догадіна. — К. : Рад. школа, 1967. — 288 с.
60. Педагогическая практика в школе : [учеб. пособие для фак. физ. культуры пед. ин-тов] / С. Ю. Балбенко, Ю. Г. Васин, В. Ф. Медведев, В. И. Мирошниченко. — Киев : Выща шк., 1990. — 134 с.
61. Платонов В. Н. Современная спортивная тренировка / Платонов В. Н. — К. : Здоровье, 1980. — 352 с.
62. Платонов В. Н. Теория методика спортивной тренировки / Платонов В. Н. — К. : Высшая школа, 1989. — 352 с.
63. Платонов В. Н. Подготовка юного спортсмена / В. Н. Платонов, К. П. Сахновський. — К. : Рад. школа, 1988. — 288 с.
64. Платонов К. К. Структура и развитие личности / Платонов К. К. — М. : Наука, 1986. — 255 с.
65. Програма з фізичної культури для учнів 1-11-х класів загальноосвітніх шкіл. — К. : Освіта, 1993. — 71 с.
66. Програма для загальноосвітніх закладів. Фізична культура 1-11 класи. — К. : Перун, 1998. — 32 с.
67. Програма з фізичного виховання для ЗОШ І-ІІІ ст. — К. : [Б. в.], 1998. — 64 с.
68. Програми для середньої загальноосвітньої школи. 1-2 класи. — К. : Початкова школа, 2003. — 296 с.
69. Програми для середньої загальноосвітньої школи. 3-4 класи. — К. : Початкова школа, 2003. — 296 с.
70. Совершенствование профессиональной подготовки будущего учителя / [под ред. Грицюк Б. А. и др.]. — Львов : Світ, 1990. — 148 с.
71. Столітенко В. В. Фізичне виховання молодших школярів : навч. посібник / В. В. Столітенко, Г. В. Воробей. — К. : Інститут змісту і методів навчання, 1997. — 140 с.
72. Теория и методика физической культуры / [под. ред. А. А. Гужаловского]. — М. : Физкультура и спорт, 1986. — 352 с.
73. Тер-Ованесян А. А. Педагогические основы физического воспитания / Тер-Ованесян Игорь Арамович. — М. : Физкультура и спорт, 1978. — 206 с.
74. Усикова Н. О. Фізичне виховання в початкових класах / Усикова Н. О. — К. : Рад. школа, 1965. — 186 с.
75. Цвек С. Ф. Фізичне виховання молодших школярів / Цвек С. Ф. — К. : Рад. школа, 1986. — 163 с.
76. Цільова комплексна програма «Фізичне виховання — здоров'я нації». Затв. Указом Президента України від 1 вересня 1998 р. — К. : [Б. в.], 1998. — 58 с.
77. Цьось А. В. Традиції фізичної культури в Україні : стан та перспективи досліджень / А. В. Цьось // IV Міжнародна науково-практична конференція „Фізична культура, спорт та здоров'я нації”. — К. ; Вінниця : [Б. в.], 2001. — С. 60—64.
78. Шиян Б. М. Методика фізичного виховання школярів / Богдан Михайлович Шиян. — Львів : ЛОНМІО, 1996. — 232 с.
79. Шиян Б. М. Теоретико-методичні основи підготовки вчителів фізичного виховання в педагогічних навчальних закладах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед.

- наук : спец. 13.00.04 „Теорія і методика професійної освіти” / Б. М. Шиян. — К., 1997. — 40 с.
80. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів : підручник для студ. вузів фіз. виховання і спорту / Богдан Михайлович Шиян ; Б. Є. Будний (гол. ред.) . — Т. : Навчальна книга-Богдан, 2001. — Ч. 1. — 2001. — 272 с.